

IV^o19

Hoitaa

**kenkä
kestää...**

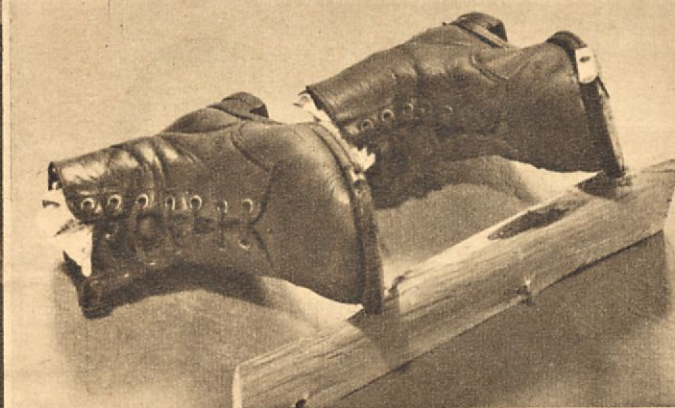
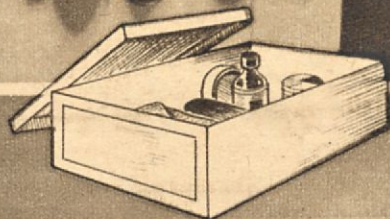
HELSINGIN
YLIOPISTON
KIRJASTO

Jalkineille oma säilytyspaikka.

Jalkineitten säilytys kotona vaatii oman järjestelynsä. Niillekin on annettava, samoin kuin vaatteillekin, tilaisuus »ojentautua» ja levätä käytön välillä. Jalkineille on järjestettävä tarpeeksi tilaa. Komerujen oviin voi suunnitella yksinkertaiset jalkinchyllyt, joissa jalkineet pysyvät kannastaan tuettuina, tai jalkinepusit, joissa on lokero jokaista jalkinetta varten. Sellaiset kengät, jotka eivät ole käytössä, kuten kesällä tukevat nahkakengät, voi säilyttää laatikoissa säilytyspaikoissa, missä pidetään tavaraa, jota ei tarvita joka päivä.

Jokaiseen kotiin kuuluu asianmukaiset ja täydelliset kenkienhoitovälineet, jotka sijoitetaan jalkineitten säilytyspaikan välittömään läheisyyteen, silloin muistetaan niitten käyttökin paremmin jalkineita vaihdettaessa. Kenkienhoitovälineet merkitsevät aivan toisenlaista kokoelmaa kuin tuo tavanmukainen kuivunut kenkävoide-
rasia, monen vuoden vanha kangastilkku ja kenkäharja, jolla on siveltyä ja kiilloitettu sekä mustaa että ruskeata kiiloketta käyttäen. Jos harjat ja tilkut ovat vuosien liian peitossa, lähtee niistä liian nahkaan eikä päivävastoin.

Kenkäharja on yhtä tärkeä kuin vaateharja

Kenkienhoitovälineiksi on varattava muutamia harjoja puhdistamista ja kiilloittamista varten, ruskeata, mustaa ja väritöntä kenkävoidetta, kengänpohjaöljyä, jalkinerasvaa, puhdistustilkkuja ja kenkäalusikka.

Kastuneen kengän kuivaaminen oikealla tavalla on erittäin tärkeää, sillä on todettu, että kenkien »palaminen» eli kuivattaminen liian kuumassa paikassa pilaa yhtä paljon kenkiä kuin tavallinen kuluminen. Uunin reunus ja lämpöpatterin päällyys ovat aivan liian kuumia kuivauspaikkoja. Ihmisen palohaava paranee, mutta jalkinenahka on jo elävästä eläimestä irrallaan eikä eläimen organismi siis enää huolehdi sen cheyttämisestä. Liian kuumassa paikassa nahka muuttuu limamaiseksi massaksi, joka sitten kuivuu kovaksi ja helposti murtuvaksi käppyräksi. Jalkine on kuivattava kuivassa, ilmapaivassa paikassa, korkeintaan jonkin lämmönlähteen läheisyydessä, jonka voimakkuuden voi käsin tunnustella käyttäen ohjeena vanhaa sananpartta: »Missä voi sulaa, siinä nahka palaa». Kuivumisen edistämiseksi voi jalkineen sisään sulloa rutistettua sanomalehtipaperia, joka imee itseensä kosteuden ja samalla tukee sen kuivumista oikeaan muotoon. Muuten on kenkä tuettava lestillä. Jotta ilma pääsisi vaikuttamaan kuivattavasti mahdollisimman hyvin, on kenkä kuivattava kyljellään, ei siis pohja alaspäin.

Kuivaa oikein jalkineesi

Kengät kiilloitetaan, koska ulkoasun siisteyteen kuuluvat kiiltävät kengät. Mutta muistettakoon, että kiillockeessa olevan vahan nahkaa suojeleva ominaisuus on vähintään yhtä tärkeä syy. Niinpä on jo aivan uusi, juuri kaupasta ostettu kenkä heti kiilloitettava eikä odotettava, kunnes suojattomaan nahkaan muodostuu naarmuja. Kaikkia kenkiä, niin vaaleita kuin tummiakin, on kiilloitettava mahdollisimman kauan värittömällä, siis valkoisella kiillockeella. Vasta sitten, kun nahkaan on muodostunut naarmuja, jotka vaativat värin peitteekseen, on alettava käyttää värillisiä voiteita. Kiilloitettavan kengän on oltava kuiva ja puhdas hiekasta ja muusta liasta.

**Kiillocke
suojelee
nahkaa**

**Rasvaa jalkine hiukan
kosteana.**

Jalkineet rasvataan, kun ne ovat hiukan kuivuneet. Kuivuessa haihtuu kosteus sisäänpäin — onhan kenkä usein päältä kuiva, mutta sisältä kostea — ja veden poistuessa huokosista imeytyy rasva sen tilalle. Rasvaus tehdään pienellä harjalla tai tilkulla, ja jotta rasva imeytyisi hyvin nahkaan, hierotaan sitä vielä sormin pintaan, jolloin suorastaan käsissään tuntee, kuinka nahka pehmenee. Rasvaa ei kuitenkaan saa käyttää niin paljon, että huokoset tukkeutuvat, jolloin jalan aiheuttama luonnollinen kosteus ei pääse haihtumaan, nahka siis kadottaa kykynsä hengittää ja jalkineesta tulee kylmä. Tämä on muistettava varsinkin talvella.

Pohjaöljy vahvistaa!

Huolellinen käyttö ja hoito vaikuttaa korvikejalkineittenkin kestävyYTEEN. Puupohja ei kestä kauan ahkeraa kulutusta, ellei sitä vahvisteta. Sen voi ensinnäkin kyllästä pohjaöljyllä, jolloin se kestää paremmin kosteutta. Toiseksi

on kulumisen estämiseksi pohjaan naulattava pieniä vahvikelappuja, jotka voi itse leikata vanhoista kumin tai nahan jätteistä. Tällainen pohjanvahvike voi myöskin olla metallista. Paperikudoksinen päällinen on arka sekä kosteudelle että kulumiselle. Hiekka ja pöly tunkeutuvat kudokseen ja hankaavat sen nopeasti rikki. Senvuoksi on muistettava harjata päällistä kevyesti pehmeällä harjalla mahdollisimman usein. Korvikepäällisenkin voi vahvistaa voitelemalla sitä tavallisella värittömällä kiillokkeella, jolloin vaha muodostaa suojelevan pinnan.

Päällistä rasvataan ja kiilloitetaan aina nahan laadun mukaan, mutta ei pidä unohtaa, että pohjakin vaatii oman käsittelynsä. Se voidaan vahvistaa kulumista kestäväksi kengänpohjaöljyllä, joka nopeasti imeytyy pohjanahan huokosiin. Tällainen tervapitoinen pohjaöljy ei ole tarkoitettu yksinomaan saappaita ja monoja varten, vaan se on yhtä välttämätön niin naisten kuin lastenkin käyttöjalkineitten vahvistamiseksi. Pohjaöljy sivellään pienellä harjalla kuivaan kengänpohjaan.

Puukengän a ja o: vahvista pohja!

Kansanhuolto-
ministeriön
julkaisuja N:o 19

Ei ole meidän syyämme,
että nahkaa on vähän, mutta
siitä huolimatta: hoitakaamme
kaikki, sekä kotirintama että
sotilaat, hyvin jalkineemme.